

Gera ir Bloga Valia

KĄ GERO SUTEIKIA MUMS KALĖDŲ SVENTĖS?

Su Kalėdų šventėmis yra susiję daug įdomių papročių, kurie pasiekė mus iš tolimos senovės. Mes siunčiam vieni kitiems gerus linkėjimus; įteikiame kokią nors dovaną ir jaučiame tarytum toje dienoje visi žmonės būtų mūsų broliai.

Nieko nuostabaus. Kuomet žmogus yra linksmesnis ir šventadienio upe, jis laikinai užmiršta apie pavydą, saumylystę ir kitus neigiamus dalykus. Pasakojama, jog laike Didžiojo Karo priešingų pusių kareiviai susieidavo į vieną kruvą Kalėdų rytmetį ir vaisingavo vieni kitus. Šimtmečių paprotys ir žmoniškumo jausmas tame momente prasiskverbė į pirmą vietą.

Kodėl gi pasaulis negali visad gyventi taikoj ir ramybėje? Kodėl negalima apseiti be išnaudojimų, skriaudų ir karo? Tūkstančius metų žmonija sutinka ir praleidžia Kalėdas trokšdama ką nors geresnio ir aukštesnio. Tačiau tie troškimai ir pastangos nueina niekais.

Žmogaus prigimtis susideda iš daugelio elementų, kurie vieni antriems prieštarauja. Turime savy kilnių jausmų, kurie, rodos, iškeltų mus aukštai ir padarytų tobulais ir pa-

vyzdingais. Sale tų jausmų, rasime kitus, kurie laiko mus prie žemės; verčia kovoti už buvį; rupintis tik savo reikalais ir vardan pasisekimo ar karjeros nustumti nuo laiptų savo kaimyną.

Pirmoji žmogaus ypatybė yra idealinė; antroji — praktiška. Abidvi jos rišasi ir viena be kitos nepaisilaiko. Kalėdų šventėse tobulesni jausmai užima vadovaujamą rolę ir mes pasijuntame it nebe tie sutvėrimai ką buvom dieną prieš. Į gyvenimą ir į pasaulį pažvelgiame skirtingom akim, prisimindami savo pareigas link kitų. Broliškumas, artimo ir tautos meilė pasireiškia stipresnėmis spalvomis ir kiekvieno irdy gimsta naujas užsiganėdinimas.

Kalėdos visgi turi savo svarbą žmogaus gyvenime.

DU KARTU SOVĖS, BET NEVYKUSIAI, TAI PASIKORĖ.

Cekiškės vals., Bomblinės km. pil. K. Strockaitis pas vieną ukininką tarnavo bernu. Betar naudamas įsimylėjo labai vieną našlę ir norėjo ją vesti, bet našlė už kito ištekėjo. Del to Strockaitis išėjęs iš lygsvaros ir nutarė pasidaryti galą. Pirmiausia jis mėgino nusišauti ir iš pistalieto dusyk šovęs, bet tik susižeidė. Tada nieko nelaukęs pasikorė.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Sandaros Prezidentas ir šeima

LINKIME VISIEMS SANDARIECIAMS, "SANDAROS" SKAITYTOJAMS IR VISIEMS GEROS VALIOS LIETUVIAMS LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ.

LAI SEKANTI METAI SUTELKIA PO SANDAROS VELIAVA PASEKINGESNIAM DARBUI ORGANIZACIJAI IR VISOS TAUTOS LABUI.

STASYS IR ANASTAZIJA GEGUŽIAI.

Kalėdos Lietuvoj

(Atsiminimai)

Štai kaip greitai jau metų ratas apsisuko, ir vėl ateina didžiosios žiemos šventės. Ypatingai visų laukiamos Kalėdos. Kas jų nelaukia — visi ir visur, ruošias jas sutikti. O kad liktų tų švenčių atmintis, perka savo artimiesiems dovanėles, siunčia sveikinimus, linkėjimus, ir prie tų visų yra minima viena diena, butent tik Kalėdos.

Šių didelių švenčių proga atsimename, mes lietuviai savo tėviškę Lietuvą ir jo gyvenančius, tėvelius, brolius, seseris bei kitus artimesnius. Bet, atsimename, kad ir tenai ruošias Kalėdų šventėms gana iškilingai praleisti, nes yra liuosiausias metų laikas. Pailšėję po sunkių vasaros darbų, jau iš anksto ruošė balius, ritina bačkas — daro gardų miežių alutį, kad pavaišinti savo gimines, draugus bei pažįstamus. Ir taip besiruošiant, nepajunta, kad jau Kalėdų išvakarės — tai kučios. Visiems, tur but, prisimena Kučių stalas, o kučių vakarienę valgyti būtina visų šeimos narių sykiu yra pareiga. Džiaugias ta šeima, kurios nariai visi dalyvauja. Jei dėl kokių aplinkybių nėra kurio nario, būtina nepamiršta apie jį pakalbėti. O ypatingai mūsų močiutės, jei kurie turite dar gyvas Lietuvoj, nemanysit, kad

jos jus užsimiršta. Kučių vakarą jos prisimena su gailėčiu. Ji rupinas, ką jos sunus ar dukrelė veikia per kučias Amerikoj; kaip šventės praleis ir tt.

Taip pakalbėję apie išvykusius šeimos narius ir gardžiai pavakarieniavę, ruošias ant rytojaus pradėti Kalėdų šventes. Vieni laukia svečių atvažiuojant, antri ruošias kitur važiuoti. O važiavimas, vienas malonumas. Pasikinkę į rogės juodberį leidies per baltus, lyg pukas, laukus. O vaizdas koks gražus! Jei kas pamena te? Baltu kilimu apklotą miega visa gamta. O saulutei šviečiant mirga ir keičias spyksinčios snaižės lyg žvaigždės. Medžiai prisirkšnoję baltuoja, nelyginant žydras obelys — ir jie pasipuošę didžiulėmis Kalėdų šventėms. Ir taip džiaugdamiesi šalčio papuošta gamta, džiaugiamės ir Kalėdų šventėmis, linksmai snekučiuodami, alutį gurkšnodami ir vis prisimindami, kad Kalėdos, kurios turės tris dienas.

Kalėdų švenčių proga daug gražių vaizdų ir minčių atsimename iš tų dienų, kai dar gyvenome Lietuvoj. Aš manau, kad daug yra, kurie trokšta dar pamatyti ir bent kartą dar praleisti linksmai, linksmai Kalėdas.

Br. Gediminas.

D. Pivarunas

Chicago, Illinois

švėsdamį Kalėdas mėginame skiepyti savo širdyse tautiškumą ir labdarybės jausmą. Ištieskime pagalbos ranką savo silpnesniems draugams.

O Nauji Metai lai atneša naujo pasiryžimo ir laimės mūsų gyvenime.

Kviečiame Tamstą į Didžiulį SLA. 36 kp. Vakara

Įvyksta Nedėlioj, Gruodžio 27 d. naujai išdekoruotoj Mildos Svet.

Kviečiame Tamstą atsilankyti į mūsų Jubiliejinį balių, kuris įvyks nedėlioj, Gruodžio-Dec. 27 dieną, naujai išpuoštoj Mildos svetainėj, 3142 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Bus graži programa ir šokiai, jauniems ir suaugusiems. Įeiga 25 centai. Dalyvaukit būtina!

KVIEČIA,

SLA. 36 Kuopos VALDYBA.

Pittsburgho ir visiems Amerikos lietuviams linkiu, kad Kalėdų šventės būtų pilnos džiaugsmo ir smagumo.

Tegul toji diena primenams, jog gyvename ne tik dėl savęs, bet ir savo tautai.

Petras Pivarunas

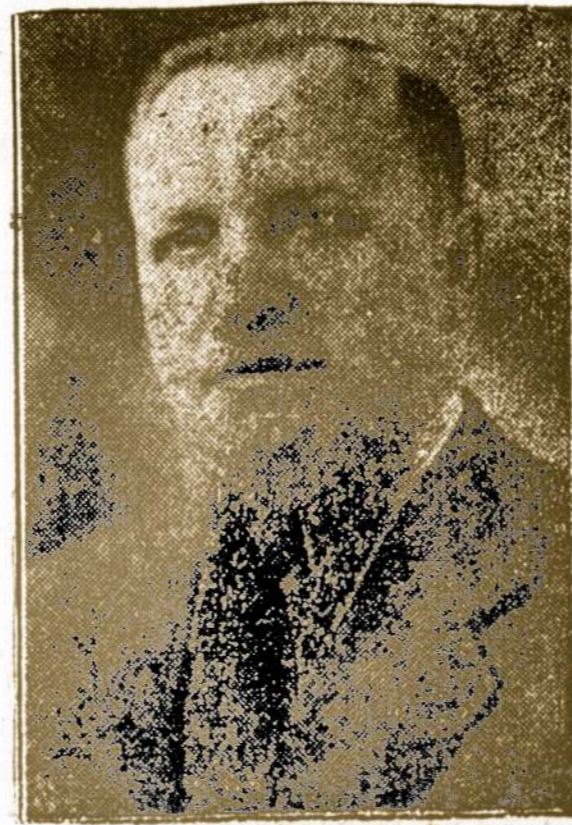
Pittsburgh, Pa.

LINKSMŲ KALĖDŲ!

VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS LINKI

M. P. JAVARAUSKAS

J. P. BERTULIS

ROOSEVELT FURNITURE CO

2310 West Roosevelt Road

Chicago, Ill.

Telephone Seeley 8760

Ateinančios Kalėdų šventės tebuna linksmos ir smagios visiems Amerikos lietuviams.

Vienas kitą paremdami, mes sugebėsime pakelti ir patobulinti esamas gyvenimo aplinkybes.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND
LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

JUSTIN MACKIEWICH
Prezidentas.

2324 South Leavitt Street

Chicago, Illinois

Kalėdų šventėse sveikinam visus buvusius, esančius ir būsimus narius — rėmėjus. Tegul šios šventės atneša kiekvienam daug smagumo ir džiaugsmo.

SIMONO DAUKANTO FEDERAL
SAVINGS and LOAN ASS'N
of Chicago

Ben. J. Kazanauskas
Sekretorius

KALĖDOMS

... Lai Kalėdų šventės užgesina šaltinį įvairių ...

Kas Yra Platina

Platina tai labai brangus metalas, pasauliui žinomas dar tik nuo dviejų šimtų metų, o jos vertė alchemija pažino kiek vėliau.

Bene 1733 m. Ispanijos matematikas Don Antonio de Ulloa, su prancūzų ekspedicija nuvykęs Pietinėn Amerikon, El Chaso apilinkės smiltynuose, įšėskodamas aukso, smilčių sluogsnuose surado naują metalą, kurio atradimas Madride tapo paskelbtas tik 1748 metais. Kadangi atrastas metalas savo išvaizda buvo panašus sidabru, todėl jam duota vardas "Platina" (sidabrynas), nuo to, kad sidabras ispaniškai vadinasi "plata".

Nuo karto, kaip reikiant ne pažįstant metalo sudėtį, imta jį maišyti su auksu. To pasekmės buvo tokios, kad gauta metalą labai kietą ir sunkų. Delto paskui buvo nemažai keblumų, į kuriuos turėjo įsikisti Ispanijos valdžia.

El Chaso teritorija tada buvo Ispanijos kolonija ir vadinosi Nauja Granada; dabar ta kolonija nepriklausoma Amerikos valstybės — Columbia. Ispanai todėl iš savo Naujos Granados naujai atrastą metalą gabeno Europon ir pamestina kaina pardavė pinigų kalykloms, kurios jį sumaišė su auksu, iš to metalo kalė pinigų; pinigai pasirodė labai kieti ir daug sunkesni už auksinius. Tada pirklyboj kilo skandalas ir pramonės panika, nes suprasta, kad nauji pinigai padirbti iš suklastuoto aukso, ir todėl jie neturį reikalingos vertės. To chaoso prašalinimui valdžia turėjo imtis griežtų priemonių. Karalius Karolis III viską ištyręs, 1735 m. išleido speciališką ediktą, kuriuomi užginta pinigų kalykloms į auksą maišyti kitokį metalą, o kuris tai darytų, tam ediktas skyrė mirties baudą kaip valstybės neprieteiui. Tuom patim ediktu karalius įsakė uždaryti visas Platinos kasyklas, kurios jau veikė Chacoj, De Barbacoje ir Papajanoj. Kasyklos tapo uždarytos, o jau iškastą Platiną suversta į vandenynus, kad niekas ja nepasinaudotų aukso klastavimui.

Sitas karaliaus įsakymas Ispanijoje tapo atšauktas 1778 m. kada Europos chemikai jau buvo išanalizavę Platinos sudėtį ir pažino jos vertę. Karalius įsakė atidaryti kasyklas ir iškastos platinos reikalingą kiekį priduoti karaliaus dvarui, nuo karto dykai, o vėliau imta mokėti už svarą dvi pesos, kurių vertė tada lyginosi dešimčiai šiandieninių Prancūzijos frankų.

1741 m. Švedijos pinigų kalyklos direktorius Scheffer, ištyręs platinos pargabentus pavyzdžius, metalą praminė vardu "balto aukso", ir nuo tada prasidėjo platinos apdirbimas, o tada tai buvo nelengva, dėl metalo nepaprasto kietumo. Tam reikalui buvusias sunkenybes pačioj pradžioj nugalėjo Sittingen, kuris sugabėjo iš platinos pagaminti pirmutinę vielą, o tyrą, be jokių priemonių platinos metalą išdirbo Madrido fizikas Chabaneau, 1780 metais.

Iš platinos gaminti dirbiniai nuo kart buvo labai brangūs ir ne bent kam prieinami. Karalius Liudvikas XVI gavo dovanų kišeninį laikrodėlį, kuris turėjo iš platinos padirbtą dan tuotą ratelį. Popiežius Pius VI, iš Ispanijos karaliaus dovanų gavo vieną iš platinos padirbtą keliką. Tai buvo dovanos, ku-

rių vertę niekas tada nepajėgė apskaičiuoti.

Platina pati savim neapsivalo, Zemėje "dygsta" ir žmonių rankas patenka su prie maišomis kitų metalų. Sulik Anglijos fiziko Wollaston — 1803 m. ir chemiko Tennant — 1804 m. aiškinimų, patinųj randasi elementai: palladas, rodas, iridas, o 1845 m. aschemikas Clausa surado dar asumą ir ruteną. Kad nuo šių elementų platiną atskirti, reikė ją tarpinti labai dideliu karštyje, nes metalas, kaip jau pirmiau sakytą, labai kietas.

Platinos klodai

Po visų entuziazmų Columbijos laukuose, 1819 m. platinos klodai atrasta ir Rusijoje, Uralo kalnuose. Kalnakasiams ją užtikis, niekas neišmanė ką reiškia nematytas metalas, tik visokiomis chemijomis jį plaujant, ir jokiai rūgščiai jį neįveikiant, suprasta, kad tai platina buvo. O kol tai tikrai patirta, emė net aštuonis metus laiko. Uralo kasyklose

1828 m. platinos pagaminta jau virš 400 kilogramų. Gauta produkcija apdirbtą buvo lengva, nes apdirbimo procedūra jau buvo žinoma.

Dabar platinos klodai yra netik Columbijos, bet ir: Kusi-joj, Pietų Afrikoj, Kanadoj, Suvienytose Valstijose ir Australijoje. Prieš Europos didžiųjų valstybių karą (1914-1918 m.) pasaulinė platinos produkcija siekė 8,000 kilogramų (8 tonai) kasmet, o viso to kiekio 90% davė Uralo kasyklos. Dabartiniais laikais platinos metinė pasaulio produkcija siekia apie 6 tonus. Nuo pat jos atradimo, ki šių dienų Platinos gautas kiekis siekia 480—500 tonų. Platinos daugiausiai sunaudoja chemijos pramonė, o ypatingai sierinės rūgšties dirbyklos.

Platinos kaina labai nepastovė nuo pat jos atsiradimo. Pradžioj devyniolikto šimtmečio, dar prieš jos atradimą Uralo kalnuose, už kilogramą mokėta 260 frankų, francūziškų. Pradžioj pirmosios pusės dabartinio dvidešimto šimtmečio, jos kaina pakilo iki 600 markių, vokiškų, o 1900 m.

mokėta jau 2,500 vikiškų markių, o 1905 m. jos kaina susilygino su kaina aukso. Nuo tada kaina emė kilti vis augštynt, gi dabartiniais laikais jos kaina nupuolus žemiau

kainos aukso. Jos produkcijos pasididėjimas nupuldė kainas. Tokios nepastovios kainos nežino jokio kito metalo istorija.

— V. S. J.

12. Tyla geresnė kaip byla.

Linksmiausių Kalėdų švenčių visiems mūsų kostumeriams ir visiems tautiečiams.

W. J. Stankunas

Fotografas

3315 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

Linkiu linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų

Naujų Metų visiems savo pacientams,

draugams ir visiems Lietuviams.

Dr. M. Žilvitis

Daug laimės ir linksmųjų, o labiausiai sveikatos mano pacientams, draugams ir visiems Chicagos lietuviams šia-Kalėdų švenčių proga.

Dr. J. I. Bložis

2201 West 22nd St.

Chicago, Illinois

Lai šios Kalėdų šventės atneša linksmybę, o

Nauji Metai laimę visiems mūsų kostumeriams, draugams ir visiems

Lietuviams.

Mid-West Armature Service

Broliai Vaišvilai, Sav.

813 W. 35th St.

Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 1144

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems

Mano kostumeriams, draugams ir visiems lietuviams.

Taipgi linkiu, kad sekanti metai būtų daug našesni už visus praėjusius.

Joseph Ruta Tavern

3267 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

Sveikinam visus savo kostumerius, draugus ir visus lietuvius su Kalėdų šventėmis ir linkim linksmų ir laimingų

Peter Malelo Electric Contractor

3336 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 1969

Tebuna šios Kalėdų šventės linksmos ir malonios kiekvienam Chicagos Lietuvius.

KEISTUCIO SKOLINIMO IR BUDAVOJIMO B-vės

John P. Ewald

Sekretorius.

340 West 33rd St.

Chicago, Ill.

Kalėdos yra taikos, brolybės ir draugiškumo

Sventė. Amerikos lietuviams tebuna

jos tautinės vienybės simboliu.

Dr. K. Drangelis

Kalėdų šventės yra pasilinksminimo ir smagumo

diena. Chicagos lietuviai pasitinka jas

pilni gero upo ir naujos vilties.

Prie daugybės širdingų linkėjimų

Kalėdose priimkite dar ir mano.

John Pocius Užeiga

3313 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

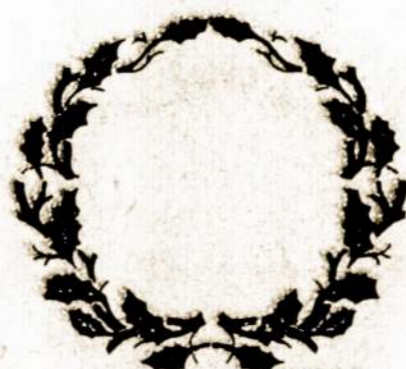
Lai šios Kalėdų šventės buna kuolinksmausios

visiems Amerikos lietuvams.

Savo kostumeriams, draugams ir visai

Sandariečių šeimynai siunčiams

širdingus linkėjimus.

M. Narvid Bakery

2424 West 69th Street

Chicago, Illinois

Linksmų Kalėdų švenčių linkiu visiems

Sandaros nariams ir skatytajams.

Tegul Kalėdų šventės atneša naujų smagumų

ir džiaugsmo kiekvienam Chicagos

lietuviui.

Dr. A. J. Bertash

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir visus lietuvius su Kalėdų šventėmis ir linkiu linksmų ir laimingų Naujų Metų.

A. Čiuras

3253 So. Halsted Street

Chicago, Illinois

Sveikina savo tautiečius Kalėdų šventėse ir linki,

kad jos būtų kuolinksmausios visiems

Savininkas

Walter Neffas

Tegul šios Kalėdų šventės buna kuolink

WEST SIDE HOTEL

----- Visiems savo draugams ir rėmėjai

Visiems Chicagos lietuviams linkiu linksmiausių

Kalėdų švenčių.

L. Mingela

SIRDINGAI SVEIKINAME KALLDŲ ŠVENTEŠE VISUS MUSŲ ESAMUS IR BUSIMUS DEPOZITORIUS BEI DRAUGUS.

MUSŲ TROŠKIMAS YRA — PATARNAUTI VISIEM CHICAGOS LIETUVIAMS JŲ BIZNIO REIKALUOSE.

Linksmų Kalėdų

JOHN BRENZA

Prezidentas,

Metropolitan State Bank

Cermak Road and Leavitt Street

CHICAGO, ILLINOIS

Kristus Istorijoje

Kalėdos mums primena gimimą asmens, apie kurį per šimtus šimtmečius tiek daug kalbama, rašoma ir kurį milijonai žmonių garbina ir vardan kurio persekioja ir kartais pralieja žmonių kraują.

Tas asmuo yra Jėzus arba Jėzus. Gimęs, anot legendos, iš nekaltos merginos Marah (Karti) arba Marijos Bethlehemo miestely laike viešpatavimo Romos imperatoriaus Augusto ir žydų karaliaus Herodo Didžiojo.

Krikščionių bažnyčia jį vadina Kristum-Mesaja-Išganytoju, kurio gimimą pranašas Isaias atspėjęs 750 metų prieš.

Istorija nieko nemini apie to stebuklingo kūdikio užgimimą. Pav. žydų istorikas Josephus Flovijus gyvenęs pirmame šimtmety savo veikaluose nei pusės žodžio neprisimena apie Kristų.

Antras žydų filosofas, gimęs sykiu su Kristu irgi nieko apie jį nesako. Romėnų istorikai antrame šimtmety jau pabrėžia Kristaus vardą sarišy su žydų keliamais neramumais. Tie netiesioginiai šaltiniai, parašyti šimtas metų vėliau, nenurodo, jog Kristus buvo Dievas ir stebukladarys, kokiu jį padarė krikščionys Nicejaus suvažiavime 325 metais.

Tas tylėjimas verčia manyti, jog Kristus buvo tik vienas daugelio žydų pranašų, kurį vėliau nubaudė mirti ant kryžiaus už skelbimą priešingos idėjos.

Jėzus, kaip ir graikų Sokratas, persų-Zarashtra; indų - Budah; arabų - Mahometas nerašė, bet skelbė gyvu žodžiu savo idėjas. Jų mintis desėtkams metų pralinkus tapo sumaišytos su daugeliu legendu, pasakų ir mytų, kurie įsibrovė į keturias Evangelijas ir apaštalių laiškus.

Vėlesniais laikais įvairus kopijuotojai pradėjo nemažai savos medžiagos, kad pateisinti bažnyčios dogmas ir sustiprinti savo pozicijas. Taip iš paprasto pranašo arba socialio reformatorio virto Dievo Sunum; gimusiu iš nekaltos panelės aciū šventai Dvasiai.

Standieninė mokslo kritika, archeologiniai tyrinėjimai; negrinėjimas senitų kalbų ir istorijos parodo, jog tos visos legendos ir mytai, kuriuos apsupo Kristų krikščionių bažnyčia yra pasiskolinti iš kitų.

Praeity yra buvę dievų gimusių iš nekaltos moteriškės. Pav. Babilonijos Tomuzd, Romėnų - Mitra; graikų - Adonis; indusų Krisna; finikiečių - Alem - Bell. Visi šie dievai didžiuojas "nekalatumu". Jie taipgi yra gimę, kaip ir Kristus gruodžio 25 dieną; jie irgi tapo nužudyti ir vėl prisikėlė iš numirusių.

Dievo motina taipgi nėra krikščionių nuosavybė. Paimta iš pagonų taip vadinamų derlingumo kulto. Kasinėjimai Egipte, Mesopotamijoj ir Palestinoj suteikė daugelį iš molio nulipdytų arba iš akmens nukaltų dievo motinos figūrų, kurios apie galvą turi skaištųjį vainiką, kaip ir Marija. Neseniai Egipte ir Mesopotamijoj rasta dievo motina su vaikiu ant rankų ir ši figura primena mums Madona su Kūdikiu.

Kadangi tos iškastos yra 3000 metų senesnės negu Kristus ir jo Dievo Motina, tai galime drąsiai sakyti, jog krikščionys, ypač apaštalas Povilas pasiskolino daugelį dalykų iš svetimų.

Bažnyčios perstatomas Kristus ir tos idėjos, kurią jis skelbė, yra du skirtingi dalykai.

— A. G.

ŠIS BEI TAS

Pirmadienis, gruodžio 21 buvo trumpiausia metų diena. Dabar dienos pradeda eiti ilgn.

Anglijos baronas Nuffield, turtingas automobilių išdirbėjas paaukavo 10 melionų dolerių bedarbių šelpimui.

Linai, senovės Lietuvoj, buvo vartojami vietoj pinigų. Išautos drobės gabalai atstovavo dabartinius dolerius ir centus.

Visiems mūsų kostumeriams ir draugams linkime linksmiausių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų.

J. A. Rizgen Jewelry

3249 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Lai Kalėdų šventės užgesina šaltinį įvairių praeities nesmagumų, o Nauji Metai, lai suteikia laimę ir sveikatą.

Taipgi veliname, kad kuomažiausiai anglių sukurentumet šią žiemą. Bet kuriems reikalinga — jais aurupins

VILJA ANGLIŲ CO.

S. Petrus ir J. Vitkus, Sav.

Visiems mūsų draugams ir kostumeriams linkime linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų.

J. Vaidžiunas

ARCHER MEAT MARKET, 4241 ARCHER AVE.

TAIP ATRŪDO LIETUVIŲ KARIUOMENĖ MANEVROUSE. JOS RUPESNIU YRA SAUGOTI VALSTYBĖ NUO PRIEŠO.

Užėjo Selemo laikai.

Kaip žmonės moka iškraipyti svetimas mintis

Senovės gadynėje ant žemės gyveno gudriausias žmogus — Selemonas, kuriam vieną kartą užėjo noras nusikraipyti į Dangų, gal but ant "vikeišino. Tam tikslui pradėję budavoti bokštą Dievulis, danguje sėdėdamas, per vartų plyšį patėmijo, kad tas bokštas sparčiai kyla angštyr ir patyrė, kad tai Selemono triksas. Dievuliui kinkos trupučiuką pradėjo drebėti, nes Selemonui įsikopus į Dangų ir sotiui gali buti pavojaus; ypatingai, jeigu pareikalautų referendum.

Tuom sykiu dievuliui užėjo gera mintis. Na, ir iškrėtė Selemonui šposą; sumaišydamas kalbas bakšto murininkams. Toku budu bokštas liko neužbaigtas.

Priežodis sako: "istorija at-sikartoja".

Šiandien irgi panašus dalykai pasitaiko tarpe įvairių gu-druolių, nes ir tarpe redakto-

rių. Gruodžio 4 d. "Sandaroj" užtėmijau, kad SLA. Preziden-tas F. J. Bagočius užsigėides organą "Tėvynę" sulaikyti da-

Sveikinam visus savo draugus, kostumerius

lietuvius su Kalėdų šventėmis ir linkim

linksmiausių ir laimingiausių

Naujų Metų.

ŠUKYS-DOODY-ANTONISEN

3320 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

Tel. Yards 5215

SVEIKINAMĖ VISUS CHICOS IR VISŲ APIELINKIŲ LIETUVIUS SU KALĖDŲ ŠVENTĖMIS IR LINKIME MAS IR VISISKAS BENDRADARBIAVIMAS LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ.

MES TAIPGI TROKŠTAME, KAD LIETUVIŲ TARPE VIESPATAUTŲ ŠATAIKA, BENDRAVIMO CUGYVENI-VISUOSE REIKALUOSE.

LIETUVIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Ežerskis ir Sunus

10734 So. Michigan Ave. Tel. Pullman 5703

S. C. Lachavicz

44 E. 108th St., Roseland. Tel. Pull. 1270—Canal 2515

Lachawicz ir Sunus

2314 West 23rd Place Tel. Canal 2515

J. Liulevičius

4348 So. California Ave. Tel. Lafayette 3572

A. Masalskis

3307 So. Lituania Ave Tel. Boulevard 4139

S. P. Mažeika

3319 So. Lituania Ave. Tel. Yards 1138

A. Petkus

1410 So. 49th Ct. Cicero, Ill. Tel. Cicero 2109

J. F. Radžius

668 West 18th Street Tel. Canal 6174

P. J. Ridikas

3354 So. Halsted Street Tel. Boulevard 4089

S. M. Skudas

718 West 18th Street Tel. Monroe 3377

I. J. Zolp

1646 West 46th Street Tel. Boulevard 5203—8413

bartiniam jos formate ir pa-daryti mažesnę, arba išleisti tik kartą į mėnesį, pripildytą įvairiausių "lidžbų", panašiai, kaip sieninį kalendorių.

Staj "Naujienose" gruodžio 8 dieną rašoma sekanciai: "Sandariečių organe skelbia-ma naujas melas: kad SLA. prezidentas Bagočius agitavęs už tai, kad "Tėvynė" butų už-daryta."

Išsižiuri, kad jau yra gimęs antras Selemonas ir bandą kalbas sumaišyti, kad SLA. dolerukus užvaldyti. — J. S.

Visų laukiamos Kalėdų šventės jau čia. Sveikinu savo kostumerius, draugus ir prietelius ir lankiu laimingų Nauj Metų.

John A. Kass

JEWELRY—WATCHMAKER—MUSIC

4261 Archer Ave.

Chicago, Ill.

Visų laukiamos Kalėdų šventės jau čia.

Sveikinu visus savo draugus ir prietelius su atvira širdžia. Linkiu ir laimingų Naujų Metų.

Midwest Pharmacy

A. A. Tullys, Sav.

4143 Archer Ave.

Tel. Virginia 1784

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų lankiu visiem Chicago lietuviams

SMITH PALM GARDEN

4177 Archer Ave.

Chicago, Ill.

Tel. Lafayette 2235

Linkiu, kad šios Kalėdų šventės butų kuolinsmiausios visiems Chicago lietuviams.

J. BALCHUNAS

MID-WEST GROCERY STORE and MEAT MARKET

3200 So. Lowe Ave.

Chicago, Ill.

Tel. Calumet 7068

GARSINKITES

"SANDAROJE"

Englewood 5883-5840

P. CONRAD
STUDIO

420 WEST 63RD STREET
Dar gražiau, moderniščiau įrengta.

MODERNISKAI ĮRENGTA
Fotografavimo Studija

Visų Rusių Nuotraukos

W. J. STANKUNAS
FOTOGRAFAS

3315 So. Halsted Street

Tel. Yards 1546.

Skanus Valgiai
ir Visokie Gėrimai

TOPAZ ALUS
ir Lengvi Užkandžiai

ST. LENDZBERGIO
UŽEIGOJ

1435 W. 47th St.

Pusanro bloko nuo Ashland
Kviečiami visj tautiečiai bile
laiku, bile valanda.

Phone Boulevard 7258

LIETUVIŲ ISTAIGA

MONARCH

Wine and Liquor Store

John Gaubas, Sav.

3529 So. Halsted St.

Chicago, Ill

1863 m. Lietuvių Kovos Su Rusais Del Laisvės

Du šimtmečius lietuvių tauta nesė sunkų rusų caro valdžios jungą. Per tą metų eilę ne kartą lietuvių tauta buvo sukilusi prieš caro despotizmą, ne kartą lietuvių kraują dėl laisvės ir nepriklausomybės. Bet, dėja, carui ištikimoji kariuomenė ir žandarmerija visas lietuvių tautos pastangas atgauti laisvę ir nepriklausomybę žiauriai užgniauždavo, o didesniuosis lietuvių būdams žadintuos nuteisidavo pakarti arba sušaudyti.

Vienas didžiausių lietuvių sukilimų prieš rusų valdžią įvyko 1863-64 m. Apie tą sukilimą nemaža yra parašyta lietuvių ir svetimomis kalbomis raštų. Bet Lietuvoje yra dar nemaža žilagalvių senelių, kurie gerai prisimena to didžiojo lietuvių tautos sąjūdžio prieš rusus, kurie tame sąjudyje ir patys dalyvavo. Tie gyvieji anų laikų liudininkai žymiai gyviau ir vaizdžiau nupasakoja lietuvių kovas su rusais, kaip bet kurie raštai.

Jie pasakoja, kad 1863 m. pavasarį nuo Vilniaus, Kauno ir Kedainių apylinkių susiorganizavo pulkai lietuvių ir ėjo vyti iš Lietuvos savo pavergėjų. Sukilėlių eilėse daugiausia buvo valstiečių. Jiems vadovavo žinomi vadai, kaip Sierauckas, kuniškas Mackevičius, Kališka, Stanisauskis ir kt. Susirinkę trys su-

kilėlių pulkai iš pietinės ir vidurinės Lietuvos, atskirais keliais traukė į šiaurės Lietuvą. 1863 m. gegužės mėn. 7 d. sukilėliai Biržų apylinkėse susijungė ir kovavo prieš rusus. Apie 12 km. nuo Biržų į rytus, už Medeikių km. prie Ališinės vk. miške lietuvių susidūrė su rusais. Seneliai pasakoja, kad kova buvusi nors ir neilga, bet žiauri. Daug krito lietuvių, bet dar daugiau rusų. Tik sutemus abi pusės išsiskyrė. Rusai pasitraukė į Medeikių km., o sukilėliai pamažu slinko į girią. Bet rytojaus dieną atsukė rusams ir sukilėliams naujų jėgų. Sukilė lietuvių apistotojo girioje prie Gudiškių vk., netoli Pelaniškių ir Mažutiškių km. ir laukė naujo rusų puolimo. Lietuvių buvo apie 5000, o rusų žymiai daugiau. Lietuviai buvo apsiginklavę šautuvais ir dalgiais, pritvirtintais prie ilgų kotų, o rusai šautuvais ir kardais. Prie Gudiškio kova buvo dar atkaklesnė. Daug kovotojų žuvo abiejose pusėse. Bet ir šioje vietoje pergalė nebuvo aiški nė viena pusei. Tačiau rusams plaukė naujos jėgos, o lietuvių nesitikiėjo sulaukti paramos. Viduryje girios ant anglių kalno lietuvių susitvarkė sužeistuosius ir rusų persekiojame traukė į rytus. Dalį savo užmuštųjų sukilėliai palaidojo Anglių kalne. Ties Ališi-

ne ir Gudiškiais rusai savo užmuštuosius susirinko ir vienus palaidojo apylinkės kapuose, kitus gi nežinia kur išvežė. Sukilėlių lavonus taip pat surinko rusai kareiviai ir ties Gudiškiais girios pakrasty pakasė. Ant kapo rusai net kryžiaus nepadėjo. Ant tų žuvusių lietuvių didvyrių kapo, apylinkės lietuvių susitarė ir slapta pastatė didelį ažuolinį kryžių. Rusų valdžia apie tai sužinojusi ir pradėjusi tardymą. Tačiau rusams nepavyko susekti, kas tą kryžių pastatė.

Seneliai dar daug pasakoja ir apie tai, kaip žuvusių per sukilimą lietuvių artimieji dar ilgai, ilgai iš tolimų Lietuvos vietų atvažiuodavo į šiaurės Lietuvą pagerbti brolių ir pasimelsti prie jų kapų.

Nuo 1863-64 m. lietuvių sukilime prieš rusų režimą ir didvyriškų kovų už laisvę ir nepriklausomybę teprabėgo tik per 70 metų, tačiau jau daug kas pasikeitė. Net ir tas upelis, kuris dar tik prieš kelias dešimtis metų pro kritusių sukilimo lietuvių kapus taip sriauniai tekėjo, šiandien jau vos besruvena. Keičiasi ir vietų vaizdai. Kur anksčiau žaliavo miškas, šiandien tik kelmai juoduoja, arba dirvonai linai bujoja... Prabėgo dar kelios dešimtys metų ir šie, didvyriškai ko-

Simono Daukanto Draugija

Svarbieji nutarimai

Sekmadieny, gruodžio 6 d., Lietuvių Auditorijoje įvyko Simono Daukanto Draugijos priešmetinis susirinkimas. Pirmininkas V. Kriščiūnas atidarė susirinkimą ir pažymėjo, jog šis susirinkimas yra svarbus kiekvienam draugui.

Išklausius ir priėmus lankytąjį raportą, nutarta mokėti pašalpą, kuriems ji priklauso. Paskiaus sekė nauji sumanymai, kaip išauginti draugiją dvigubai nariais, turtu ir kaip prirašyti jaunuolius. Nutarta iki 25 metų priimti be įstoimo mokesties. Taip pat nutarta prisiimti draugijon ne vien tik vyrus, bet ir materis nuo 18 iki 45 metų amžiaus. Taip, kad kiekvienas draugas turės progą prirašyti savo moterį ir sunus bei dukras.

Taip jau nutarta už prirašymą duoti kaip atlyginimą vojusius dėl laisvės lietuvių kapai vihs milžinkapiais ir bus apsupti įvairiais padavimais. Tsb.

gerą dovaną. Draugijos gydytojas Dr. J. P. Poška tuo labai įdomauja ir pasižadėjo pasidaryti jaunuolių prirašymą ir sudaryti jaunuolių skyrių.

Nauja valdyba.

Apsvarsčius visus bėgančius reikalus buvo renkama valdyba sekantiems metams. Valdyba likosi beveik ta pati, apart maršalkos ir knygyno prižiūrėtojo. Pirm. V. Kriščiūnas; pagalb. J. Racevičius; nut. rašt. Peter Killis; išd. A. J. Zalatorius; fin. rašt. A. Kaulakis; kontrol. rašt. Iz. Masaitis; išd. globėjas J. Malinauskas; maršalka L. Jucus, Atsisakius K. Demereckiu knygyno prižiūrėtoju, išrinkta A. Vilkis. Globėju ligonių K. Valaitis. Sveikatos prižiūrėtojas išrinktas Dr. J. P. Poška, Metinio turto patikrinti: J. Locaitis, K. Demereckis, J. Stanaitis.

Baigiant šią korespondenciją tariau širdingai ačių visiems draugams, ypatingai, kurie dalyvavo susirinkime ir uoliai darbavosi draugijos labui.

Nors aš susirinkime negalėjau dalyvauti, nes buvau piktadarių sužeistas, bet jus išrinkot mane į raštininko vietą. Todėl šiuomi pareiškiu, jog kaip dirbau per pereinus 10

metų, taip dirbsiu ir ateityje, visų draugų ir draugijo labui. Varde draugijos tariau ačių laikraščiams už talpinimą korespondencijų. Pagalios sveikinimu visus draugus su šventėmis. Linksmų Kalėdų ir Naujų Metų!

P. Killis, Sekr.

Phone Yards 3162

Dr. A. L. Graičunas

Gydytojas ir Chirurgas
Valandos: nuo 8 iki 11 ryto
ir nuo 6 iki 9 vak.

3310 So. Halsted St.

Chicago, Illinois

Linkiu Kalėdų švenčių mūsų kostumeriams ir draugams. O Nauji Metai lai atneša daug

laimės visiems lietuviams.

S. Zolp

3562 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

Tebuna šios Kalėdos ištikro linksmos ir

malonios visiems Chicagos lietuviams.

Paremdami vienas kitą mes

grąžinsim geresnius

laikus.

Martinkus Vyrų Drabužių Krautuvė

3340 So. Halsted Street

Chicago, Illinois

Tegul Kalėdų ir Naujų Metų šventės atneša mūsų vargams galą. Tegul švenčių sentimentas lydi mus į šviesesnę ateitį. Bukime linksmi ir pilni vilties!

Dr. A. J. Zimontas.

Visiems savo kostumeriams ir draugams linkiu kuolinksmiausių Kalėdų švenčių. Taipgi linkiu, kad sekantieji metai būtų visiems daug našesni ir laimingesni. O, kad juos iškilingai ir linksma pasitikus, užkviečius savo visus draugus ir pažįstamus pas save į svečius — pasitikti Naujus Metus.

BILL'S TAVERN

3241 So. Halsted St., Chicago, Ill.

LINKSMŲ KALĖDŲ

Velinam Kostumeriams ir Draugams

Aleksa Bakery

3339 So. Morgan St.

Chicago, Ill.

Telephone Yards 7258

Geriausios lietuviškos plukytos ir rupios

DUONOS KEPYKLA.

PEOPLES Rakandų Išdirb. Komp-jos Krautuvės

DIREKTORIAI IR VALDYBA

Stovi: A. LAPĖNAS, ST. KRUKAS, D. ŠEMAITIS
Sėdi: J. NAKROŠAS, J. KRUKAS, M. T. KEZAS

TURI SAVO KNYGOSE SIMTUS TUKSTANČIŲ VARDŲ NUOSIRDŽIŲ RĖMĖJŲ IR SU PROGA SULAUTŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ, RANDA DAUG MALONUMO SVEIKINTI JUMIS BRANGIOS IR BRANGUS PRIETELIAI IR PALINKĖTI JUMS GERĄ SVEIKATĄ IR NEUŽSIBAIGIANČIO GYVENOMO DZIAUGSMO.

PEOPLES
FURNITURE
MANUFACTURING COMPANY

4179-83 Archer Ave 2536-40 W. 63rd St.

Tel. LAFayette 3171

Tel. HEMlock 8400

CHICAGO, ILLINOIS.

TEGUL ŠIOS KALĖDŲ ŠVENTĖS BUNA LINKSMOS VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS, O NAUJI METAI TEATNESAU LAIMĖS IR UŽSIGANĖDINIMO VIŠOSE GYVENIMO SRITYSE

KEISTUČIO SKOLINIMO ir BUDAVOJIMO DRAUGIJA

840 West 33rd St.

Chicago, Ill.

JOHN P. EWALD, Sekretorius

DIREKTORIAI:

K. Demereckis,

J. Gaubas,

F. Dikšas,

T. S. Janulis,

J. Mazelauskas,

J. W. Zacharewicz,

S. Stanevich,

I. A. Pupauskas.

Sveikinu visus savo kostumerius ir draugus su Kalėdų šventėmis ir linkiu jas kuolinksmiausiai praleisti

Pas mus randasi įvairiausių Kalėdų dovanų ir esu pasirengęs patarnauti kiekvienam savo tautiečiui.

A. R. Junevicz Jewelry

3317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 2183